Растителна защита

електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Агротехнически дейности в трайните насаждения през юни

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата 08.06.2026 | **Брой** 6/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Език** BG
www.plant-protection.com/article/2427?lang=bg

През юни атмосферата над Северното полукълбо постепенно ще премине към типичен летен режим. Полярният вихър вече е силно отслабен и практически разпаднат, което означава, че влиянието му върху времето в Европа ще бъде значително по-малко в сравнение с пролетните месеци. За България това означава преобладаващо топло и често горещо време, но с типичните за сезона следобедни гръмотевични бури.

Комбинация от по-горещ въздух от юг и по-хладни океански вълнови смущения от северозапад ще бъде причина за периоди на нестабилност, гръмотевични бури и краткотрайни захлаждания, особено в западните и планинските райони на България.

Като цяло месецът се очаква да бъде по-топъл от климатичната норма, с усещане за ранно лято още от първите дни, като още в края на месеца страната може да попадне под влияние на първите сериозни горещини за годината.

Температурите постепенно ще се повишават. Сутрешните стойности ще бъдат между 11 °C и 16 °C, а максималните ще достигат 25 °C – 30 °C. В Дунавската равнина и Горнотракийската низина не са изключени и първи по-сериозни летни горещини с температури около 31 °C – 32 °C.

Около средата на периода е възможно преминаване на студен атмосферен фронт, който да донесе краткотрайни, но интензивни валежи и гръмотевични бури. На места има вероятност и от градушки, типични за началото на летния сезон.

През второто десетдневие атмосферата ще остане динамична. Очакват се чести следобедни развития на купесто-дъждовна облачност, особено в Западна и Централна България. Времето ще бъде типично юнско – топли сутрини, горещи следобеди и локални бури в края на деня. Валежите няма да бъдат повсеместни, но на места могат да бъдат значителни като количество за кратко време.

Минималните температури ще бъдат между 13 °C и 18 °C, а дневните – между 27 °C и 33 °C. В отделни райони на Южна България е възможно температурите да доближат 35 °C, особено при по-продължителни южни преноси. По Черноморието времето ще бъде по-стабилно, с повече слънчеви часове и по-слаб риск от валежи.

Краят на месеца ще донесе по-устойчив летен характер на времето. Над Южна Европа и Балканите ще се установява по-стабилен антициклонален режим, който ще ограничава валежите и ще повишава температурите. Температурите ще останат над нормата за периода. Минималните ще бъдат между 15 °C и 20 °C, а максималните – между 30 °C и 35 °C. В най-топлите райони на страната не са изключени и стойности до 36 °C – 37 °C. Това вероятно ще бъде и периодът, в който ще усетим първата по-продължителна лятна гореща вълна за сезона.

В овощните разсадници

Семенилищата се подхранват с 6-8 амониева селитра или същото количество друг азотен тор на декар и се окопават. При необходимост се напоява.

Маточните насаждения се подхранват с 10-15 кг амониева селитра или същото количество друг азотен тор на декар и се загърлят. При необходимост преди загърляне се напояват.

В питомниците се провежда филизине, за да се улесни нормалното нарастване на присадниците. Подложките и питомниците се подготвят за окулиране.

В овощните насаждения

Следи се да не се впият превръзките върху клоните на преприсадените овощни дървета и диви форми, като при нужда своевременно се разхлабват. Своевременно трябва да се отстраняват летораслите конкуренти, израснали от майчиното растение.

На новозасадените дръвчета се извършва редовно окопаване. При необходимост се полива. След втората десетдневка младите овощни насаждения се подхранват с 15-20 кг амониева селитра на декар или същото количество друг азотен тор и се извършва плитка почвообработка.

При формиране на палмета се извършва наклоняване на скелетните клони, когато достигнат обща дължина за първи етаж 2 – 2,5 м, за втори – 1,5-2 ми за трети – 1 м. При слаборастящите дървета те се поставят под ъгъл 45-50°, а при силно растящите – под 45-45° спрямо хоризонталата. Когато в един етаж има скелетни клони с различна дължина, наклонява се само силният, а слабият се оставя да расте и се наклонява допълнително.

Продължава механичното прореждане на плодовете при праскова.

На площи с осигурено напояване се извършва сеитба на култури за зелено торене.

Започва масовата беритба на череши и вишни.

В ягодовите насаждения

Засажда се последният ягодов разсад, съхранен в хладилник.

Продължават грижите по плевенето на младите и новозасадени насаждения. При необходимост се напоява.

Продължава беритбата. Не се бере в горещите часове на деня и при възникнала роса. За прясна консумация се берат заедно с плодовата чашка.

В по-топлите месторастения след прибиране на последните плодове сламата се събира веднага и се изнася. Насажденията се подхранват с 8-10 кг амониева селитра или същото количество друг

азотен тор на декар и се извършва първа обработка след беритба. При необходимо напояване, то се извършва преди подхранване.

В малиновите насаждения

Извършват се редовни почвообработки. При необходимост се полива, а в плододаващите насаждения продължава почистването на редовете от много слаби и излишни издънки. Телената конструкция се поддържа здрава.

В някои райони към средата на юни започва беритбата на плодовете от ранните сортове. При започване на зреене пчелните семейства се преместват на други насаждения, но на разстояние не помалко от 5 км.

В касисовите насаждения

Почвата във вкоренилищата се обработва 2-3 пъти в зависимост от напояването, валежите и наличието на плевели. Извършват се редовни обработки, както на младите, така и на плододаващите насаждения.

Към средата на месеца в някои по-топли местообитания започва беритбата на плодовете.

В насажденията с други култури

Продължава присаждането на лимоновите подложки на будна пъпка.

Грижите за вкореняване на открито резници от нар, смокиня и облепиха продължават, като питомникът се окопава и полива редовно. Извършват се необходимите обработки срещу плевели.

Към края на месеца се окулират на будна пъпка необлагородените от миналата година подложки с пъпки от райска ябълка.

Продължава привързването на лианите на актинидията към спомагателни колчета. Извършва се подхранване с последната 1/3 от годишната азотна норма, определена за актинидията. Почистват се страничните леторасли на основното стъбло на актинидията, за да се стимулира развитието му и цялостното оформяне. Формира се като буквата Т.

В лозовите насаждения

Извършва се обработка на почвата, там където тя не е вече затревена и се третира срещу плевели. С обработките се цели да се унищожат плевелите и да се разруши почвената кора. Обработва се плитко на дълбочина 8–10 см. Броят на обработките зависи от заплевеляването и падналите валежи. Те се извършват механизирано с култиватори и фрези.

По време на цъфтежа не трябва да се провеждат такива мероприятия: обработка на почвата, напояване и др., които довеждат до повишаване на атмосферната влажност и понижаване на температурата.

За борба с многогодишните плевели, като троскот, балур и овесица, се използват хербициди с активно вещество глифозат, като Глигол 36 СЛ или Фаст 36 СЛ, в концентрация 500/1000 мл/дка.

Стъблата на троскота се пръскат, когато достигнат дължина 20–30 см. Постепенно, в течение на 15–25 дни, те загиват. Балурът се пръска, когато стъблата достигнат дължина 40–60 см. В продължение на 7–10 дни те загиват напълно. Поветицата се пръска по време на цъфтежът й.

Извършват се зелените резитбени операции в младите лозови насаждения и в плододаващите лозя.

Прищипват се онези леторасли, на които през май не е проведена тази практика. На останалите се провежда колтучене, като се запазва само връх от колтука, които трябва да се повеждат и привързват по носещия тел. Провеждат се още второ филизене на стъблата, промушване и привързване на летораслите в насажденията, отвеждане при земно и средно стъблено, внимателно освобождаване при връзките на присадените на зелено леторасли.

В плододаващите лозя се извършва промушване и привързване на летораслите в насажденията, отвеждане при земно и средно стъблено.

Плододаващите лозя се колцуват. Мероприятието се състои в отнемане на пръстен от кората на плодната пръчка, зеления леторасъл или рамото на лозата, широк 2–5 мм. Колтуването се извършва със специален колтувач. Трябва да се съблюдават няколко важни условия: да се извършва 12–15 дни след прецъфтяването при големина на завръзите около колкото грахово зърно, при лозите, рязани по формировка Гюйо, се колцува след извивката върху хоризонталната част на плодната пръчка. При стъблено формираните лози пръстенът трябва да се прави в основата на плодната пръчка. Едни и същи лози се колтучат през 3–4 години.

Прореждат се ресите, гроздовете и зърната.

Когато процентът на завързване е много висок, премахват се до 40% от общия брой на зърната. Отстраняват се главно неоплодените, дребни и деформирани зърна. Тази операция се извършва в хладните часове на деня, много внимателно, без много да се пипа и да се изтрива налепът по зърната на гроздовете.

Колтучат се и привързват летораслите в маточниците.

В лозите вкоренилището се разрохква почвената кора, чистят се росните корени и лозичките се подхранват.

Чистенето на росните корени се извършва, когато по летораслите се появяват първите мустаци. Количеството на оборския тор и минералните торове е обикновено съответно: 1000–1500 кг оборски тор, 3–4 кг селитра, 5–10 кг суперфосфат и 3–6 кг калиева сол или друг източник на калий, на декар.